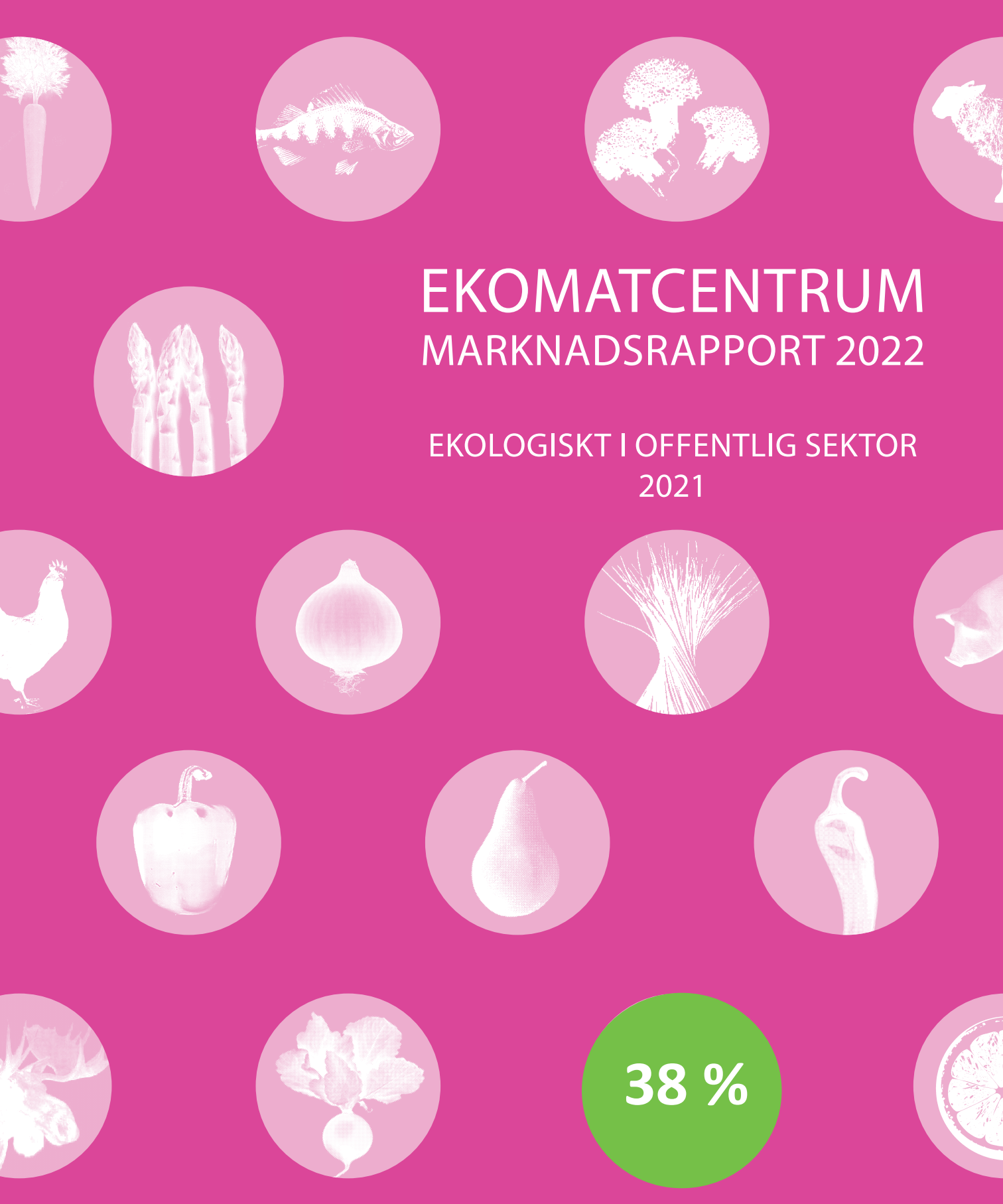

EKOMATCENTRUM MARKNADSRAPPORT 2022

EKOLOGISKT I OFFENTLIG SEKTOR
2021

38 %

Innehåll	sid
Inledning	3
Årets resultat	4
25 år med Ekomatcentrum	5
Ekomatsligan kommuner	6-7
Ekomatsligans vinnare kommun	8
Ekomatsligans vinnare region	9
Årets raket	10-11
Ekomatsligan kommuner alfabetisk ordning	12-13
Goda exempel Byskolan i Lund	14-15
Svekomatsligan kommuner	16
Svekomatsligan regioner	17
Klimatekoligan	18-19
Det bortglömda matsvinnet	20
Länsekoligan	22-23
Länsekoligans vinnare	24
Eko och lokalt går hand i hand	25
Resultat statliga verksamheter	26
Målsamverkan mest hållbart	27

**nordic
organic
foodFAIR**

MalmöMässan | Sweden
16-17 November 2022

Organic. Make the change

Nordens största **naturliga** och **ekologiska** fackmessa
Upptäck nya ekologiska produkter från över **500** utställare.

ANMÄL DITT INTRESSE REDAN IDAG!

SAMARRANGERAD
MED
**eco
life**
SCANDINAVIA
MalmöMässan | Sweden
16-17 November 2022

Vegan SCANDINAVIA
Free From
SCANDINAVIA

Organised by **diversified**
COMMUNICATIONS

För mer information, besök
www.nordicorganicfoodfair.com/sv

Inledning

Ekomatcentrum har sedan 1999 samlat in statistik för att kartlägga inköpen av ekologiska livsmedel i offentlig sektor. Detta är den 19:e nationella statistikinsamlingen och den baseras på inköpssiffror från 2021.

Marknadsstudien har två viktiga syften, den följer de nationella ekomålens effekt i landets kommuner, regioner och statliga verksamheter och den driver utvecklingen mot mer ekologiskt.

Enkäten har under våren skickats ut till 290 kommuner och 21 regioner. Av dessa svarade 242 kommuner och 20 regioner. Det ger en svarsfrekvens på 84 %. Enkätundersökningen skickades även till 44 statliga verk och myndigheter, universitet, högskolor samt länsstyrelser. Av dessa besvarade 30 enkäten, en svarsfrekvens på 68 %. Vi samarbetar med Matilda FoodTech vid insamlingen av data eftersom cirka 175 kommuner, regioner och statliga verksamheter har avtal med dem. Om kommunen, regionen eller den statliga verksamheten samtycker, hämtar vi statistiken direkt från Matilda FoodTech. Det bidrar till en mer korrekt redovisning av statistiken. Varje kommun, region och statlig verksamhet ansvarar för att statistiken de angett är korrekt.

Oförändrad andel ekologiskt 2021

Andelen ekologiskt i offentlig sektor är oförändrad jämfört med året innan. Det ekologiska utbudet har ökat stadigt sedan Ekomatcentrum började mäta 1999. Men 2020 minskade andelen ekologiska inköp för första gången med en procentenhet. 2018 beräknade vi genomsnittet till 38 % av inköpsvärdet och 2019 års siffror visade på 39 %. Genomsnittet för 2021 visar att vi ligger kvar på nivån 38 %. Det är nu hög tid att vi kraftsamlar för att vända utvecklingen och öka andel eko igen. Målet 60 % ekologiskt till 2030 är fortfarande realistiskt om vi kan få den negativa utvecklingen att vända.

Årets vinnare i Ekomatsligan

- Örebro kommun vinner Ekomatsligan med 71 % ekologiskt
- Region Jönköping vinner Regionsligan med 58 % ekologiskt
- Borlänge kommun vinner Svekomatsligan med 48 % svekologiska inköp
- Region Jönköping vinner Svekomatsligan för regioner med 40 % svekologiska inköp
- Örebro län vinner Länsekoligan med 48 % ekologiskt
- Klimatekopriset går till Malmö stad för lägsta klimatekoandel
- Årets Raket går till Borlänge kommun samt Gävle kommun som båda ökat 9 procentenheter från år 2020 till 2021

Sigtuna 16 maj 2022

Eva Fröman, Mimi Dekker, Towe Johnson och Linda Fidjeland

Ekomatcentrum

Resultat

38 % ekologiskt i genomsnitt 2021

Den ekologiska inköpsandelen summerades till 38 % av de totala livsmedelsinköpen i offentlig sektor 2021. Året innan var andelen 38 %. Utvecklingen har stagnerat under 2021.

Regeringens inriktningsmål för offentlig sektor, 60 % ekologiskt till 2030, ligger dock fortfarande inom räckhåll. Om årets nedgång vänder uppåt redan 2022 så finns det fortfarande en chans att målet nås.

104 kommuner och 13 regioner har nått 30 % eller mer. De utgör 38 % av landets kommuner och regioner. Det var färre kommuner och regioner som nådde upp till 30 % jämfört med året innan.

I år toppas Ekomatsligan av Örebro kommun med 71 % ekologiska inköp. Örebro har arbetat intensivt med att öka de ekologiska andelarna och det har gett utdelning.

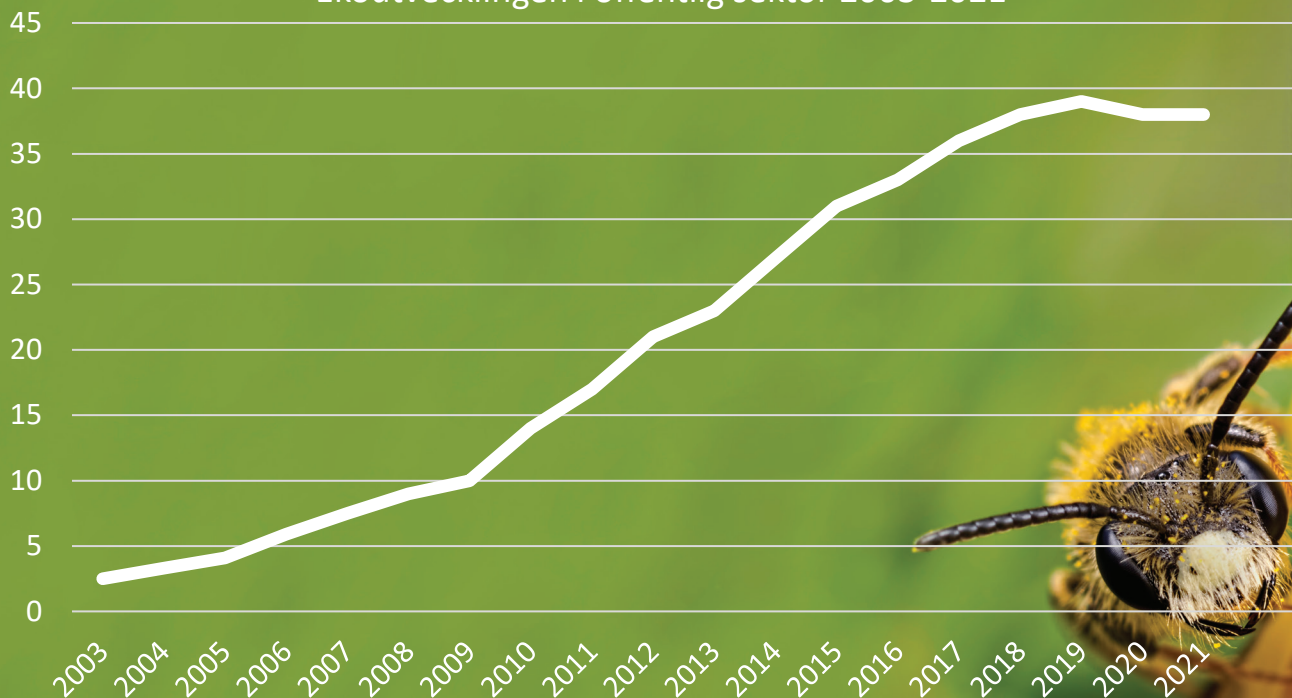
Malmö stad ligger tätt efter med 70 % ekologiska inköp. Lunds kommun har minskat sina ekoandelar och hamnar i år på en tredjeplats med 68 %. Borlänge tar hem fjärdeplatsen, även de med 67 % ekologiska inköp.

Kommuner som klarat 60 % ekologiskt har ökat under året.

2020 var det 5 kommuner som klarade 60 % eko. 2021 var det 8 som klarar det nationella målet.

Region Jönköping vinner Regionsligan i år igen med 58 % ekologiska inköp. Ingen Region har ännu kommit upp i 60 %.

Ekoutvecklingen i offentlig sektor 2003-2021

25 år med Ekomatcentrum

Jag har alltid tyckt att uttrycket "Tänk vad tiden går" låter lite fånigt. Men nu, efter 25 år med Ekomatcentrum, så förstår jag innebörden. Hösten 1997 registrerade vi föreningen Ekomatcentrum på bolagsverket. Då var den ekologiska marknaden fortfarande skir och outvecklad.

Den hade på några år gått från alternativodlad potatis till ekologiska grönsaker, mjölk och kött. Marknaden var minst sagt svajig. Ekokonsumenterna fick ligga i för att hitta ekologiska livsmedel. Själv var jag, som många andra, aktiv i en inköpsförening där ekologiska inköp samordnades från företag och producenter. Min förening hette passande nog "Rent mjöl i påsen".

"Aldrig har så få gjort så mycket för så många"

Churchill

Churchills kända citat "Aldrig har så få gjort så mycket för så många" passar perfekt in på Ekomatcentrums verksamhet under 25 år. Vi har med mycket små resurser, få anställda, stor entusiasm och oändligt mycket ideellt arbete varit med och bidragit till att Sverige är bäst i världen på ekologiskt i offentlig sektor. Dessutom har vi jobbat med ekologiskt i butik och restaurang, tagit fram ett webbaserat kost- och miljödataprogram som heter Ekomatsedeln.

Vi har under sju år utsett Årets Ekokrog i White Guide och delat ut Årets Ekoboost. Vi har producerat Sveriges enda ekologiska utbildningsmaterial, fem uppsättningar av

Naturligtvis, för kockar i landets offentliga och privata restauranger och producerat utbildningsfilmer om ekologisk och hållbar mat. I projektet "Klimatsmarta matvagnar" riktade vi oss till pedagoger och föräldrar med utbildningar, klimatsmart matlagning och tips på hur man får barnen att äta mer växtbaserat. Vi har åkt land och rike runt och genomfört närmare 1000 utbildningar för kockar i offentliga kök, om vikten av att servera ekologisk mat.

Det jag är mest stolt över under mina 25 år med Ekomatcentrum är när vi fick Änglamarkspriset 2007. Det är så härligt att få bekräftelse på att man gjort ett bra jobb och inte minst att få en kram av Hasse Alfredsson. Kör eko – ett gastronomiskt vägval, är jag också stolt över att ha genomfört. Det var en ekologisk roadshow som det svängde om, fullspäckad med god mat och underhållning på scen med kända personer, musiker och kockar.

Kör eko gjorde nedslag på 9 platser i Sverige under hösten 2008 och satte förhoppningsvis några ekologiska avtryck. Sen så klart Ekomatcentrums signum, Ekomatsligan, som fick sin nuvarande form 2012. Ekomatsligan har följt de nationella ekomålen för ekologisk konsumtion, samlat landets kommuner och regioner och delat ut diplom till alla med minst 25 procent ekologiskt.

Ekomatsligans diplomutdelare har varit en rad kända personer med ekologiskt som intresse. Varma personer med stort hjärta som kramat och kramat alla Ekomatsligans vinnare.

Övre: Ekomatsligan 2016 med Sebastien Boudet.
Undre: Ekomatsligan 2015 med Paul Svensson.

Lilla Ekomatsligan kom till 2013 och är ett kärt projekt som fortsätter att växa och utvecklas. Där premierar vi alla eldsjälarna i de enskilda köken som driver den ekologiska utvecklingen i landets alla kommuner och regioner.

Ekomatcentrum har framtiden för sig. Ytterligare 25 år går fort. Med ny styrelse och personal kommer nya visioner och missioner. Först när eko är norm och konventionellt är nisch, då kan Ekomatcentrum med väl förrättat värv gå i graven.

Eva Fröman

Eva Fröman i Ekomatens tjänst sedan 1989.

Ekomatsligan kommuner

Nr	Kommun	Eko %	Nr	Kommun	Eko %	Nr	Kommun	Eko %
1	Örebro	71	45	Eskilstuna	38	87	Kramfors	32
2	Malmö	70	45	Finspång	38	90	Kumla	31
3	Lund	68	45	Tranemo	38	90	Lessebo	31
4	Borlänge	67	45	Svedala	38	90	Linköping	31
5	Vellinge	63	45	Ludvika	38	90	Sandviken	31
6	Södertälje	62	50	Tjörn	37	90	Gislaved	31
7	Trosa	60	50	Norrköping	37	90	Gotland	31
7	Orust	60	50	Essunga	37	90	Grästorp	31
9	Uppsala	59	50	Salem	37	90	Kalmar	31
10	Västerås	53	50	Nacka	37	90	Falkenberg	31
10	Växjö	53	50	Svenljunga	37	90	Östra Göinge	31
12	Gävle	52	50	Kävlinge	37	90	Höör	31
13	Tyresö	51	50	Kristinehamn	37	90	Askersund	31
14	Bollebygd	50	59	Degerfors	36	102	Falun	30
15	Gnosjö	49	59	Karlskoga	36	102	Kungsbacka	30
15	Stockholm	49	59	Kalix	36	102	Upplands Väsby	30
15	Strängnäs	49	59	Huddinge	36	102	Botkyrka	30
15	Nykvarn	49	59	Smedjebacken	36	102	Strömstad	30
19	Ulricehamn	48	63	Ale	35	107	Kinda	29
20	Tanum	47	63	Karlstad	35	107	Markaryd	29
20	Gnesta	47	63	Vaxholm	35	107	Trollhättan	29
22	Järfälla	46	63	Söderköping	35	107	Stenungsund	29
22	Motala	46	63	Landskrona	35	107	Öckerö	29
22	Eslöv	46	68	Perstorp	34	107	Hallsberg	29
22	Åre	46	68	Lidköping	34	107	Burlöv	29
26	Ockelbo	45	68	Sundsvall	34	107	Habo	29
27	Sundbyberg	44	68	Hedemora	34	107	Örnsköldsvik	29
28	Helsingborg	43	68	Torsås	34	116	Solna	28
28	Oxelösund	43	68	Vaggeryd	34	116	Hudiksvall	28
30	Flen	42	68	Värmdö	34	116	Härnösand	28
30	Kristianstad	42	68	Ronneby	34	116	Österåker	28
30	Borås	42	68	Varberg	34	116	Höganäs	28
33	Hallstahammar	41	77	Alvesta	33	116	Uddevalla	28
33	Nyköping	41	77	Håbo	33	116	Danderyd	28
33	Sigtuna	41	77	Osby	33	123	Härryda	27
33	Arboga	41	77	Köping	33	123	Vingåker	27
33	Nynäshamns	41	77	Valdemarsvik	33	123	Kiruna	27
33	Upplands-Bro	41	77	Kungsör	33	123	Forshaga	27
39	Herrljunga	40	77	Säter	33	123	Orsa	27
39	Lekeberg	40	77	Tingsryd	33	123	Munkedal	27
39	Göteborg	40	87	Laxå	32	131	Sala	27
39	Haninge	40	87	Mölnadal	32	131	Kungälv	27
39	Östersund	40	87	Olofström	32	131	Halmstad	27
44	Gagnef	39	87	Vårgårda	32	134	Sollentuna	26

Ekomatsligan kommuner

Nr	Kommun	Eko %	Nr	Kommun	Eko %	Nr	Kommun	Eko %
134	Gällivare	26	176	Filipstad	22	221	Skara	16
134	Hörby	26	176	Värnamo	22	222	Götene	15
134	Lomma	26	176	Ånge	22	222	Sollefteå	15
134	Surahammar	26	176	Lidingö stad	22	222	Torsby	15
134	Åtvidaberg	26	176	Mark	22	222	Eksjö	15
134	Tierp	26	176	Malung-Sälen	22	226	Hagfors	14
134	Nybro	26	176	Storfors	22	227	Skellefteå	13
134	Partille	26	176	Enköping	22	228	Laholm	12
134	Heby	26	185	Oskarshamn	21	228	Mullsjö	12
134	Jönköping	26	185	Hammarö	21	228	Sunne	12
134	Grums	26	185	Trelleborg	21	231	Mariestad	11
134	Ängelholm	26	185	Falköping	21	231	Piteå	11
134	Ydre	26	185	Hjo	21	231	Ödeshög	11
146	Svalöv	25	185	Ljusnarsberg	21	231	Vilhelmina	11
146	Kil	25	185	Norrtälje	21	235	Simrishamn	10
146	Mönsterås	25	185	Jokkmokk	21	235	Avidsjaur	10
146	Karlshamn	25	185	Katrineholm	21	235	Ystad	10
146	Umeå	25	185	Älvkarleby	21	238	Vetlanda	9
146	Högsby	25	185	Krokom	21	238	Hylte	9
146	Töreboda	25	185	Dals-Ed	21	240	Sorsele	8
146	Ljungby	25	185	Tibro	21	240	Tomelilla	8
146	Säffle	25	185	Vänersborg	21	240	Åstorp	8
146	Västervik	25	185	Bräcke	21			
146	Hällefors	25	185	Vadstena	21			
157	Luleå	24	201	Timrå	20			
157	Skurup	24	201	Rättvik	20			
157	Skövde	24	201	Skinnskatteberg	20			
157	Tidaholm	24	201	Ragunda	20			
157	Boden	24	205	Täby	19			
157	Sotenäs	24	205	Bengtstors	19			
157	Åmål	24	205	Leksand	19			
157	Emmaboda	24	205	Mellerud	19			
157	Sölvesborg	24	205	Munkfors	19			
157	Vännäs	24	205	Härjedalen	19			
157	Karlsborg	24	205	Söderhamn	19			
157	Nora	24	205	Tranås	19			
169	Mora	23	205	Vansbro	19			
169	Mjölby	23	214	Hultsfred	18			
169	Sävsjö	23	214	Avesta	18			
169	Vara	23	214	Vimmerby	18			
169	Lysekil	23	214	Färgelanda	18			
169	Nordanstig	23	218	Vallentuna	17			
169	Uppvidinge	23	218	Ovanåker	17			
176	Båstad	22	218	Pajala	17			

minst 60 % ekologiskt,
klarat nationella målet

minst 41 % ekologiskt,
håller mållinjen 60 %

Örebro kommun vinner Ekomatsligan

Örebro kommun vinner Ekomatsligan med en ekoandel på 71 %.

Grattis! Hur har ni kunnat nå så höga ekologiska inköp?

- Det är tack vare vår fantastiska personal, det är de som gör allt jobb. Vi i ledningen skapar förutsättningar, men det är ute i köken som hela det här arbetet görs varje dag. Så jag är otroligt stolt över vad alla våra medarbetare åstadkommer.

"Det är ute i köken som hela det här arbetet görs varje dag"

Carina

Hur har strategin och arbetet i er ekosatsning sett ut?

- Det är ett långsiktigt arbete som vi har i sikte och som kommer av högt politiskt satta mål. Utifrån det så har vi tagit fram vårt koncept "Smartare Mat" som varit en strategi för att kommunicera med personalen om hur vi ska göra för att nå de politiska målen. Det har lett till att vi gjort en stor omställning i våra kök bland annat till att laga mer mat från grunden, minska svinnet och klimatbelastning, öka inköp av grönsaker och minska på kött. Allt det har bidragit till att vi fått mer pengar att köpa mer eko för.

- Vi har också lagt ner mycket jobb på våra upphandlingar för att skapa bra förutsättningar för beställningar. Att det ska finnas ekologiska varor till bra pris. På många varor frågar vi bara på ekologiskt och det har förenklat för den som ska beställa när man handlar på avtalet.

Ekomålet i Örebro kommun är satt till 80 %. Måltidsenheten ligger nära och flera av kommunens skolor är redan där. Ser ni några utmaningar i att fortsätta arbetet mot höga ekomål?

- För 2022 har vi redan sett att vi ligger väldigt bra till, men det som är bekymmersamt är det som vi har framför oss med varubrist och prisökningar generellt. När förutsättningarna runt omkring ändras blir man såklart orolig. Vi märker att det är brist på sådant som vi upphandlat. Till exempel har vi avtal på både ekologisk kyckling och hönsfärs, som varit ganska stora produkter hos oss, men som vi nu inte får längre för att det inte finns. Det är en farhåga framåt och det blir en osäkerhet om vi ska kunna hålla samma nivå framöver.

Vilka positiva synergieffekter kan ni se med ert ekoarbete?

- Det är svårt att peka på en enskild sak men något som vi kan märka är att det skapas en större

yrkesstolthet och positiva känslor av att man får jobba med bra produkter och fina råvaror.

- Sedan har vi även satt ett eget Svekomål i måltidsenheten för att skapa en större medvetenhet och uppmärksamhet på var maten kommer ifrån. När det är möjligt att välja eko från Sverige, då ska vi göra det.

Vilka tips vill du ge till andra kommuner som vill öka sin andel eko?

- Att ha tydliga mål, följa upp och rapportera regelbundet har för oss varit viktigt.

- Men även att visa och förmedla engagemang för hållbarhetsfrågorna. Är inte vi i ledningen engagerade så blir man inte heller det i köken.

Carina Andersson,
Måltidschef i Örebro kommun
Fotograf: Magnus Wahman

Region Jönköping vinner Regionsligan

Jennie Ferm, verksamhetschef
region Jönköping

Region Jönköping vinner Regionsligan för andra året i rad. Grattis! Hur har ni jobbat för att hålla kvar 58 % eko?

- Vi är noga med att inte tappa fokus på frågan. De arbetssätt som vi arbetat fram genom åren är vi noga med att behålla, eftersom vi märker att det ger resultat. Vi följer vår statistik på alla nivåer i vår verksamhet. Det gör att vi blir medvetna om resultatet och hinner agera om det är någon som tappar.

- Vi har också väldigt engagerade chefer och medarbetare som är inblandade i detta. Och det är en nyckel, för det är alla dem som sitter med inköpen som gör jobbet.

Är det något speciellt som ni gör annorlunda nu jämfört med tidigare år?

- Möjligen att vi varit ännu snabbare att reagera om vi ser att det sjunkit någonstans. Då går vi in mer på djupet, tittar på statistiken och kan byta ut produkter om det behövs. Vi har ett löpande arbete med våra livsmedelsavtal och letar nya produkter, när vi ser att det finns förbättringar att göra.

Ser ni några utmaningar att fortsätta arbetet mot mer ekologiskt?

- Det blir svårare och svårare ju högre upp man kommer i procent. Det har varit utmaningar under pandemin med tillgång på produkter och med tanke på dagsläget i vår omvärld så är frågan också hur det kommer påverka tillgången på produkter framöver. Det är absolut inte solklart att det är lätt hela tiden.

KRAV's RESTAURANGCERTIFIERING

Nya märken och nivåer

Grundmärket får användas av alla KRAV-certifierade restauranger.

För mer information om hållbara livsmedel och nivåer: regler.krav.se

Förutom KRAV-märkt räknas även produkter som är EU-ekologiskt certifierade, MSC-märkt fisk och skaldjur samt svenskt viltkött som hållbara livsmedel.

Region Jönköping fortsätter att toppa Regionsligan, tätt följd av Region Uppsala. Tredjeplatsen gick i år till Region Stockholm som ökat med 8 procentenheter från 2020.

Nr	Region	Eko %
1	Region Jönköping	58%
2	Region Uppsala	57%
3	Region Stockholm	54%
4	Region Östergötland	52%
5	Region Blekinge	51%
5	Region Kronoberg	51%
7	Västra Götalandsregionen	46%
7	Region Örebro län	46%
9	Region Västmanland	41%
9	Region Gävleborg	41%
11	Region Sörmland	40%
12	Region Västernorrland	37%
13	Region Värmland	37%
14	Region Kalmar	31%
15	Region Halland	30%
16	Region Dalarna	28%
17	Region Jämtland Härjedalen	26%
18	Region Västerbotten	23%
19	Region Gotland	18%
20	Region Norrbotten	16%

Gävle och Borlänge vinner årets Raket

GÄVLE

Vinnare av Raketen

Ökat eko med 9 procentenheter under 2021.

Andel eko 2021: 52 %

Mål: Delmål 52 % 2021 och 60 % 2025

Gävle kommun har ökat sina ekologiska inköp till 52 % under 2021. Det är en ökning med 9 procentenheter. Vi pratar med Ann-Charlotte Berglin, avtalscontroller mot kost och måltider.

Vad har ni gjort för att få till en så stor ökning?

- Egentligen genom avtalsuppföljning. Vi har fem avtal med tre entreprenörer. Nu har vi lagt in deras statistik direkt i Hantera livs och kan månatligt följa deras inköp av ekologiskt och närproducerat. Det har gett mycket bra resultat. Våra egna kockar är också fantastiskt duktiga. Där jobbar vi med måluppföljning för att göra dem medvetna om målen och vad de själva kan göra för att nå dem.

Kommer ni att nå 60 % ekologiska inköp 2025?

- Vår ambition är absolut att göra det. Våra politiker har i ett miljöstrategiskt program antagit ekomålet i kommunfullmäktige. Bra att ha dem i ryggen.

Vilka är era främsta utmaningar med att öka till 60 %?

- Dels är det naturligtvis entreprenörerna. De har i nuvarande avtal ekomålet 40 %, samt att vi ska samverka för att öka andelen under avtalsperioden utan ökade måltidskostnader. Alla kommunverksamheter bidrar genom fruktkorgar och kaffe, som ska vara 100 %. Våra egna 39 kockar ligger över 60 %.

- Sen är det tillgången på ekologiskt. Som avtalscontroller är det mitt ansvar att köken får produkter så de kan leva upp till målen. Viktigt att ekovaror även vid utbyte ersätts med eko.

Ann-Charlotte Berglin,
Avtalscontroller mot kost och måltider

Vilka tips vill du ge till andra kommuner som vill öka sina ekologiska inköp framöver?

- Delad upphandling där man byter ut vissa varugrupper är ett bra tips. Vi upphandlar små och medelstora företag först. Sen tar vi vår huvudgrossist-upphandling. I Gävle har vi lokalt ekologiskt kött, potatis, morötter och rödbetor genom delad upphandling. Den lokala potatis- och grönsaksleverantören "Jordnära Produkter" håller en fantastisk kvalitet på sina produkter. Avtalet är att de levererar så länge de har produkter.

Martin & Servera är Sveriges ledande restaurang- och storköksspecialist.

Hos oss är det lätt att handla hållbart.
Vi har runt 4000 ekologiska & miljömärkta produkter.

Se hela vårt breda sortiment av Hållbara val på martinservera.se

martin&servera

BORLÄNGE

Vinnare av Svekomatsligan och Raketen
Ökat eko med 9 procentenheter under 2021.

Andel eko 2021: 67 %

Andel svekologiskt 2021: 48 %

Mål: 75 % eko till 2022, 30 % närproducerat till 2030 och 80 % svensktillverkat

Linda Stenbäck, kostplanerare, och Anna Stenberg, enhetschef, hur har ni jobbat för att få till så höga svekologiska livsmedelsinköp?

- Att det tagits beslut om ekomålen politiskt har gett oss en tydlig väg och möjligheter att nå så här långt. Sedan köper vi bara svenska produkter i första hand, jobbar aktivt med upphandlingar och letar efter de produkter vi vill ha, berättar Linda.

- Vi har en gemensam meny för kommunen, fortsätter Anna. Det gör att vi behöver styra våra inköp så att vi har en helhet och inte tappar några mål. Vi behöver hela tiden avväga, göra aktiva val och uppföljningar varje månad för att se hur vi ligger till ekologiskt och vad det är vi har köpt.

- Uppföljningar med Hantera är ganska nytt hos oss, det har bidragit till att alla våra kockar blir väldigt medvetna och engagerade, och då kan man nå vilka mål som helst, säger Linda.

En viktig del i arbetet mot mer Svekologiskt har varit inköpen av kött där en betydande del kommer från Borlänge kommuns egna kor som föds upp ekologiskt. Men även andra satsningar ligger i fokus, berättar Linda.

- Vi jobbar också med att öka våra växtbaserade produkter och där

märker vi att det kommer mer produkter som både är svenska och ekologiska. Det har varit svårt att hitta i den kategorin tidigare, Linda Stenbäck och Anna Stenberg, Borlänge kommun
det mesta är sojabaserat från en annan del av världen.

Ser ni några utmaningar med att nå era uppsatta mål?

- Leverantörerna kan ha svårt att leverera önskade kvantiteter. Vi har 70 kök med stora inköp, då måste vi ha bra framförhållning med beställningarna, säger Anna.

Vilka positiva synergieffekter kan ni se med ert arbete?

- Vi vill tro att det ger våra matgäster en större förståelse för vad som finns i närheten när vi satsar på svenskt, och då får man lov att äta det som är i säsong. Då är det morötter och vitkål i stället för gurka mitt i vintern, säger Anna och tillägger:

- Men även att det kan gynna våra svenska bönder och få fler att vilja producera eko. Vi hoppas att längre fram kunna knyta fler mindre lokala producenter till oss.

- Vi har mycket mer medvetna medarbetare nu, fortsätter Linda. Det är de som gör det här tillsammans med oss. Vi jobbar till exempel med olika dialogforum med maten och har en arbetsgrupp som jobbar mot de ekologiska målen. De försöker

Linda Stenbäck och Anna Stenberg, Borlänge kommun

lyssna in verksamhetens önskemål, skapa recept eller finnas som bollplank.

Har ni några tips till andra kommuner som vill öka sina svekologiska inköp?

- Tydliga mål och en tydlig väg framåt. Göra täta uppföljningar tidigt på året. Vi har bestämt att nå vårt mål innan sommaren. Man måste våga satsa högt i början av året för att slippa jaga de här sista procenten de sista månaderna.

- Delta aktivt i upphandlingen och hänga med på marknaden med livsmedel så att man hela tiden får med sig nyheterna som gör att man ökar succesivt.

- Se att det är en lång process och att det tar tid innan alla jobbar mot samma mål. Har man inte alla med sig då kommer man ingen vart.

- Ta steg för steg och inkludera fler och fler verksamheter i samma tänk.

Ekomatsligan kommuner

alfabetisk ordning

Kommun	% eko	Placering	Kommun	% eko	Placering	Kommun	% eko	Placering
Ale	35	63	Hallsberg	29	107	Köping	33	77
Alvesta	33	77	Hallstahammar	41	33	Laholm	12	228
Arboga	41	33	Halmstad	27	131	Landskrona	35	63
Askersund	31	90	Hammarö	21	185	Laxå	32	87
Avesta	18	214	Haninge	40	39	Lekeberg	40	39
Avidsjaur	10	235	Heby	26	134	Leksand	19	205
Bengtstors	19	205	Hedemora	34	68	Lessebo	31	90
Boden	24	157	Helsingborg	43	28	Lidingö stad	22	176
Bollebygd	50	14	Herrljunga	40	39	Lidköping	34	68
Borlänge	67	4	Hjo	21	185	Linköping	31	90
Borås	42	30	Huddinge	36	59	Ljungby	25	146
Botkyrka	30	102	Hudiksvall	28	116	Ljusnarsberg	21	185
Bräcke	21	185	Hultsfred	18	214	Lomma	26	134
Burlöv	29	107	Hylte	9	238	Ludvika	38	45
Båstad	22	176	Håbo	33	77	Luleå	24	157
Dals-Ed	21	185	Hällefors	25	146	Lund	68	3
Danderyd	28	116	Härjedalen	19	205	Lysekil	23	169
Degerfors	36	59	Härnösand	28	116	Malmö	70	2
Eksjö	15	222	Härreda	27	123	Malung-Sälen	22	176
Emmaboda	24	157	Höganäs	28	116	Mariestad	11	231
Enköping	22	176	Högsby	25	146	Markaryd	29	107
Eskilstuna	38	45	Hörby	26	134	Mark	22	176
Eslöv	46	22	Höör	31	90	Mellerud	19	205
Essunga	37	50	Jokkmokk	21	185	Mjölby	23	169
Falkenberg	31	90	Järfälla	46	22	Mora	23	169
Falköping	21	185	Jönköping	26	134	Motala	46	22
Falun	30	102	Kalix	36	53	Mullsjö	12	228
Filipstad	22	176	Kalmar	31	90	Munkedal	27	123
Finspång	38	45	Karlsborg	24	157	Munkfors	19	205
Flen	42	30	Karlshamn	25	146	Mölnådal	32	81
Forshaga	27	123	Karlskoga	36	59	Mönsterås	25	146
Färgelanda	18	214	Karlstad	35	63	Nacka	37	54
Gagnef	39	44	Katrineholm	21	185	Nora	24	157
Gislaved	31	90	Kil	25	146	Nordanstig	23	169
Gnesta	47	20	Kinda	29	107	Norrköping	37	50
Gnosjö	49	15	Kiruna	27	123	Norrtälje	21	185
Gotland	31	90	Kramfors	32	87	Nybro	26	129
Grums	26	143	Kristianstad	42	30	Nykvarn	49	15
Grästorps	31	90	Kristinehamn	37	54	Nyköping	41	33
Gällivare	26	134	Krokom	21	185	Nynäshamn	41	33
Gävle	52	12	Kumla	31	90	Ockelbo	45	26
Göteborg	40	39	Kungsbacka	30	102	Olofström	32	81
Götene	15	222	Kungsör	33	84	Orsa	27	123
Habo	29	107	Kungälv	27	131	Orust	60	7
Hagfors	14	226	Kävlinge	37	54	Osby	33	77

Ekوماتsligan kommuner alfabetisk ordning

Kommun	% eko	Placering	Kommun	% eko	Placering	Kommun	% eko	Placering
Oskarshamn	21	185	Tanum	47	20	Växjö	53	10
Ovanåker	17	218	Tibro	21	185	Ydre	26	145
Oxelösund	43	28	Tidaholm	24	157	Ystad	10	235
Pajala	17	218	Tierp	26	134	Åmål	24	157
Partille	26	129	Timrå	20	201	Ånge	22	176
Perstorp	34	68	Tingsryd	33	84	Åre	46	22
Piteå	11	231	Tjörn	37	50	Åstorp	8	240
Ragunda	20	201	Tomelilla	8	240	Åtvidaberg	26	134
Ronneby	34	68	Torsby	15	222	Älvkarleby	21	185
Rättvik	20	201	Torsås	34	68	Ängelholm	26	143
Sala	27	131	Tranemo	38	45	Öckerö	29	107
Salem	37	54	Tranås	19	205	Ödeshög	11	231
Sandviken	31	90	Trelleborg	21	185	Örebro	71	1
Sigtuna	41	33	Trollhättan	29	107	Örnsköldsvik	29	107
Simrishamn	10	235	Trosa	60	7	Östersund	40	39
Skara	16	221	Tyresö	51	13	Österåker	28	116
Skellefteå	13	227	Täby	19	205	Östra Göinge	31	90
Skinnskatteberg	20	201	Töreboda	25	146			
Skurup	24	157	Uddevalla	28	116			
Skövde	24	157	Ulricehamn	48	19			
Smedjebacken	36	59	Umeå	25	146			
Sollefteå	15	222	Upplands-Bro	41	33			
Sollentuna	26	134	Upplands Väsby	30	102			
Solna	28	116	Uppsala	59	9			
Sorsele	8	240	Uppvidinge	23	169			
Sotenäs	24	157	Vadstena	21	185			
Stenungsund	29	107	Vaggeryd	34	68			
Stockholm	49	15	Valdemarsvik	33	83			
Storfors	22	176	Vallentuna	17	218			
Strängnäs	49	15	Vansbro	19	205			
Strömstad	30	102	Vara	23	169			
Sundbyberg	44	27	Varberg	34	68			
Sundsvall	34	68	Vaxholm	35	63			
Sunne	12	228	Vellinge	63	5			
Surahammar	26	134	Vetlanda	9	238			
Svalöv	25	146	Vilhelmina	11	231			
Svedala	38	45	Vimmerby	18	214			
Svenljunga	37	54	Vingåker	27	123			
Säffle	25	146	Vårgårda	32	87			
Säter	33	84	Vänersborg	21	185			
Sävsjö	23	169	Vännäs	24	157			
Söderhamn	19	205	Värmdö	34	68			
Söderköping	35	63	Värnamo	22	176			
Södertälje	62	6	Västervik	25	146			
Sölvesborg	24	157	Västerås	53	10			

Hållbarhet på lång sikt i Lund

Lunds kommun hade länge ett 100 % ekomål. För ett par år sedan togs det bort men på Byskolan, där Håkan Olsson är kökschef, står det egna målet kvar och sedan 2014 ligger ekoandelen på 99 %.

Hur har det påverkat ert arbete att inte ha det politiska målet i ryggen?

- *Det har egentligen inte påverkat speciellt mycket. Byskolan skapade sitt eget mål långt innan Lunds kommun och skrev matsedeln efter vilka produkter som fanns att tillgå ekologiskt. På så sätt kom vi ganska snabbt över 90, 95 och till sist 98 procent. Så trots att kommunens mål försvann kan vi fortfarande arbeta mot vårt eget mål.*

Tittar vi på både Livsmedelsverkets tallriksmodell och den genomsnittliga för offentlig sektor så utmärker sig Byskolans tallrik en del. Bland annat så har ni en mycket större andel grönsaker. **Hur har det fungerat att servera mer växtbaserat?**

- *Det har egentligen inte varit några problem. Vi köper betydligt mer grönsaker och även mer baljväxter och mindre kött nu än vad vi gjorde innan. I dag har vi 15 - 18 olika grönsakskomponenter på grönsaksbordet varje dag. Barnen äter väldigt bra med grönsaker och det kastas samtidigt väldigt lite. Men självklart får de lov att kasta, annars vågar de aldrig prova något nytt.*

Idag är det inte mer än 0,1 % av de totala livsmedelsinköpen i offentlig sektor som utgörs av baljväxter. Under 2021 ökade Byskolan

sin användning av baljväxter, men andelen baljväxter av allt protein är fortfarande låg. **Vad tror du utmaningen kan vara att servera mer baljväxter?**

- *Jag tror att man ofta serverar det på fel sätt. Det är lätt att till exempel bara servera kikärter som de är utan att göra något med dem. Men genom att använda sig av torkade bönor och ärtor, själv lägga i blöt och göra biffar eller falafel så kommer man långt.*

- *Det är också jätteviktigt med samarbeten mellan köken för tips och inspiration. Jag har fått flera tips på svenska ekologiska baljväxter som jag börjat beställa, till exempel lupinbönor, linser och quinoa från Nordisk Råvara.*

- *Sedan har vi även bytt ut all soja mot ett torkat ärt- och bönprotein gjort på gul ärta och bondböna från Kalino food i Staffanstorps.*

Har du under de här åren kunnat se några positiva synergieffekter av ert arbete mot era uppsatta hållbarhetsmål?

- *Det tydligaste är nog att fler skolor har tagit efter som en effekt av alla studiebesök vi haft hos oss. Det är jättekul för det ger också väldigt*

bra samarbeten. Alla skolor är så olika, men gemensamt är att vi alla serverar mat. Så man kan ringa och mejla varandra, få tips och ge idéer. Det är precis så det ska vara, vi hjälper varandra att bli bättre.

"Det går att nå mål, att hålla det över en längre tid och samtidigt hålla budget."

Håkan

Vad driver dig att fortsätta arbetet med ekologiskt?

- *Det är självklart att vi till exempel ska ha mindre besprutade grönsaker till våra barn. Men det handlar också om att vi måste värna om vår jord för de som kommer efter oss. Vi märker att vi kan göra skillnad och att vi kan göra vår röst hörd för lokala politiker. Det tycker jag vårt arbete har visat. Det går att nå mål, att hålla det över en längre tid och samtidigt hålla budget.*

Håkan Olsson, kökschef,
Byskolan i Lund

Håkans tips:

- För att komma i gång att laga mer från grunden och samtidigt ta vara på rester så kan ett första steg vara att **börja baka och till exempel blanda ner mixade rotfrukter i degen.**
- **Gör inte allt på en gång utan en sak i taget.** Baka kanske bara till mellis eller frukosten i början. Ta det långsamt. Det ska inte bli jobbigt för då kommer man inte fortsätta.
- Om man lätt fastnar med idétorka på vegetariskt, **hör av dig till andra skolor och gör studiebesök.** Det är så lätt att via sociala medier få tag i en skola nära dig som jättegärna vill ha studiebesök av er.
- **Prata med eleverna!** Fråga vilka grönsaker de tycker om och hur de vill ha dem serverade.

BYSKOLANS FALAFEL 25 portioner

1 liter kikärter, blötlägg över natten och finriv
 1 liter gråärter, blötlägg över natten och riv
 1 liter basmatiris kokt kallt
 10 st ägg råa
 4 dl majonnäs
 2 dl färskost
 2 dl röd paprika, finhackad
 3 dl morot, grovriven
 2 st gul lök, finhackad
 6 dl vetemjöl
 2 dl grönsaksbuljongpulver
 1 vitlök, finhackad
 2 dl persilja, hackad
 1 dl koriander, malen
 1 dl spiskummin, malen

"Barnen frågar hela tiden efter
Byskolans Falafel."

Håkan

Lägg alla ingredienser i en stor skål eller balja och mixa med stavmixer till en smet.

Värm upp rapsolja till 180 grader, klicka i bollar med hjälp av glasskopa och provfriter. Blir den för lös tillsätt mer mjöl. Servera med havreris, matvete eller klyftpotatis och tsatziki med gurka, rödbetor eller morötter eller bara vitlökssås.

Svekomatsligan kommuner

Nr	Organisation	Sveko	51	Karlstad	24	102	Grums	18	150	Nordanstig	14
1	Borlänge	48	51	Lidköping	24	102	Hällefors	18	150	Hjo	14
2	Lund	46	51	Haninge	24	102	Danderyd	18	150	Jokkmokk	14
3	Örebro	45	51	Ronneby	24	102	Gällivare	18	150	Katrineholm	14
4	Malmö	44	51	Nyköping	24	102	Heby	18	157	Ydre	13
5	Bollebygd	42	51	Upplands-Bro	24	102	Tierp	18	157	Mjölby	13
6	Vellinge	40	57	Salem	23	102	Mönsterås	18	157	Norrtälje	13
7	Orust	39	57	Alvesta	23	109	Ljusnarsberg	17	157	Krokom	13
7	Trosa	39	57	Ludvika	23	109	Sala	17	157	Timrå	13
9	Södertälje	38	57	Huddinge	23	109	Säffle	17	157	Falköping	13
10	Ulricehamn	37	57	Håbo	23	109	Orsa	17	157	Trelleborg	13
11	Tanum	36	57	Tingsryd	23	109	Åmål	17	157	Oskarshamn	13
12	Uppsala	33	63	Laxå	22	109	Hudiksvall	17	165	Uppvidinge	12
12	Eslöv	33	63	Vårgårda	22	109	Ängelholm	17	165	Filipstad	12
14	Västerås	31	63	Falkenberg	22	109	Habo	17	165	Tibro	12
14	Åre	31	63	Perstorp	22	109	Forshaga	17	165	Tranås	12
14	Strängnäs	31	63	Vaxholm	22	109	Jönköping	17	165	Enköping	12
17	Växjö	30	68	Kramfors	21	109	Kil	17	165	Vadstena	12
17	Gnesta	30	68	Kiruna	21	109	Uddevalla	17	165	Skinnskatteberg	12
17	Gagnef	30	68	Sundsvall	21	109	Svalöv	17	165	Söderhamn	12
17	Herrljunga	30	68	Osby	21	109	Töreboda	17	173	Vansbro	11
17	Järfälla	30	68	Grästorp	21	109	Markaryd	17	173	Härjedalen	11
22	Tyresö	29	68	Askersund	21	109	Skurup	17	173	Hultsfred	11
22	Motala	29	68	Värmdö	21	109	Botkyrka	17	173	Vimmerby	11
22	Tranemo	29	68	Kungsör	21	109	Sotenäs	17	173	Bengtsfors	11
25	Borås	28	68	Norrköping	21	109	Skövde	17	173	Bräcke	11
25	Hallstahammar	28	68	Burlöv	21	128	Åtvidaberg	16	173	Ragunda	11
25	Flen	28	68	Kungälv	21	128	Högsby	16	180	Eksjö	10
25	Nykvarn	28	79	Säter	20	128	Hörby	16	180	Lidingö	10
25	Stockholm	28	79	Höör	20	128	Surahammar	16	180	Götene	10
25	Kristianstad	28	79	Hedemora	20	128	Sävsjö	16	180	Täby	10
25	Finspång	28	79	Trollhättan	20	128	Österåker	16	180	Färgelanda	10
25	Essunga	28	79	Nacka	20	128	Tidaholm	16	180	Skara	10
25	Sundbyberg	28	79	Strömstad	20	128	Västervik	16	186	Ovanåker	9
34	Degerfors	27	79	Landskrona	20	136	Sollentuna	15	186	Torsby	9
34	Nynäshamn	27	79	Sigtuna	20	136	Karlsborg	15	188	Pajala	8
34	Helsingborg	27	79	Sandviken	20	136	Mora	15	188	Hagfors	8
34	Östersund	27	79	Kumla	20	136	Ljungby	15	188	Laholm	8
34	Kristinehamn	27	79	Falu	20	136	Storfors	15	188	Simrishamn	8
34	Svenljunga	27	79	Härnösand	20	136	Munkfors	15	188	Sollefteå	8
34	Karlskoga	27	91	Örnsköldsvik	19	136	Vänersborg	15	193	Skellefteå	7
41	Eskilstuna	26	91	Östra Göinge	19	136	Dals-Ed	15	193	Mariestad	7
41	Kävlinge	26	91	Hallsberg	19	136	Solna	15	193	Avidsjaur	7
41	Lekeberg	26	91	Höganäs	19	136	Boden	15	193	Sunne	7
41	Oxelösund	26	91	Lessebo	19	136	Lysekil	15	197	Avesta	6
45	Smedjebacken	25	91	Kinda	19	136	Båstad	15	197	Piteå	6
45	Varberg	25	91	Kungsbacka	19	136	Mark	15	197	Hylte	6
45	Gotland	25	91	Lomma	19	136	Malung-Sälen	15	200	Ystad	4
45	Arboga	25	91	Linköping	19	150	Luleå	14	200	Mullsjö	4
45	Svedala	25	91	Halmstad	19	150	Mellerud	14	200	Tomelilla	4
45	Söderköping	25	91	Nora	19	150	Hammarö	14	200	Ödeshög	4

Borlänge vinner Svekوماتsliġan

Grattis Borlänge!

Med 48 % svekologiska livsmedel-sinköp 2021 står Borlänge kommun som vinnare av årets Svekوماتsliġa. Det är en ökning med 7 procenten-heter från året innan då kommunens svekologiska inköp låg på 41 %.

På andra plats med 46 % hamnar Lund kommun tätt följt av Örebro kommun på 45 %.

Läs intervjun med Borlänge kom-mun, vinnare av både Svekوماتsliġan och Raketen, på sid 9.

Svekوماتsliġan regioner

Vinnare av Svekوماتsliġan för regioner blev Region Jönköping som hade störst andel svekologiska inköp av livsmedel 2021 bland regioner-na. 40 % av inköpen var svenska OCH ekologiska. På andra plats kom Västra Götalandsregionen med 33 %. Tredjeplatsen delades av Region Kronoberg med 31 %.

Nr	Organisation	Sveko
1	Region Jönköping	40%
2	Västra Götalandsregionen	33%
3	Region Kronoberg	31%
4	Region Sörmland	26%
5	Region Västmanland	25%
6	Region Örebro	23%
7	Region Kalmar	18%
8	Region Gotland	12%
8	Region Halland	12%
10	Region Norbotten	10%

Svenskt OCH ekologiskt

Den svenska nationella livsme-delsstrategin syftar bland annat till att öka den svenska livsmedelspro-duktionen och exporten av svenska livsmedel. En levande landsbygd, fler jobb och ökad självförsörjning är andra övergripande syften i livsme-delsstrategin. Allt detta ska ske på ett hållbart sätt, bland annat ska den ekologiska produktionen av livsme-del öka.

De flesta kommuner och regioner vill gynna den lokala svenska produk-

tionen av livsmedel genom att köpa svenskt eller närproducerat. Även regionala livsmedelsstrategier lyfter en ökad lokal produktion av livsme-del. **Detta innefattar naturligtvis även svensk ekologisk produktion av livsmedel.**

Alla livsmedelsinköp till kommuner och regioner ska hanteras via den offentliga upphandlingen. Eftersom Sverige är ett EU-land påverkas även vår offentliga upphandling av EU:s förordning gällande offentlig

upphandling. Det finns inga hinder att upphandla ekologiskt, däremot får närproducerat varken gynnas eller diskrimineras.

Det kan vara problematiskt att upphandla bara svenskt eftersom det begränsar den fria rörligheten mellan EU-länderna. Upphandlingsmyndigheten har tagit fram kriterier som ska under-lätta upphandling av svenska och lokala livsmedel.

Klimatekopriset

I *Klimatekoligan* lyfter vi tillsammans med Matilda Foodtech de kommuner och regioner som köper mat med minsta möjliga klimatpåverkan i kombination med en hög andel ekologiskt.

Vinnare för andra året i rad i årets *Klimatekoliga* är Malmö stad. Med låga utsläpp av klimatgaser och höga ekologiska inköp plockar de hem första platsen och minskar även något, från 1,82 under 2020 till 1,80 under 2021. På andra plats kommer Örebro kommun. Bästa region är Kronoberg som ligger på sjunde plats i Klimatekoligans ranking.

Så här har vi räknat ut Klimatekokvoten!

Vi har utgått från värdet kg CO2e/kg livsmedel. Till det lägger vi andelen icke ekologiska inköp. 75 % ekologiska inköp, som ger påslaget 0,25. Det motsvarar den ekoandel som är kvar till 100 % ekologiskt. Om en kommun redovisar 1,8 kg CO2e/kg livsmedel och har en ekoandel på 50 % får de en ny beräknad klimatesiffra som blir $1,8 + 0,5 = 2,3$.

Plats	Organisation	Eko	CO2e	Klimateko
1	Malmö	69,7	1,5	1,803
2	Örebro	71,2	1,6	1,888
3	Ulricehamn	48,3	1,5	2,017
4	Lunds	68,2	1,7	2,018
5	Uppsala	54,0	1,6	2,060
6	Helsingborg	43,4	1,5	2,066
7	Region Kronoberg	50,8	1,6	2,092
8	Kävlinge	36,6	1,5	2,134
9	Region Örebro	46,4	1,6	2,136
10	Hörby	26,3	1,4	2,137

I vår egen
pastafabrik
i Järna tillverkar
vi pasta gjord på
100% durumvete.

Lev art.	Produkt
100749	Ideal® Makaroner KRAV 10 kg
100750	Kort Spaghetti KRAV 10 kg
141978	Lasagnette KRAV 5 kg

Lev art.	Produkt
142193	Cellentani EKOP KRAV 5 kg
102625	Penne KRAV 6 kg
142185	Fusilli EKO KRAV 5,5 kg

Malmö stad vinner Klimatekoligan

Grattis till Klimatekopriset, för andra året i rad!

Tina Bowley och Louise Dahl Gottberg i Malmö stad, hur har ni lyckats nå och hålla så låga CO2e-andelar i Malmö stads måltidsverksamheter?

Louise Dahl Gottberg, projektmedarbetare samt Tina Bowley, koststrateg i Malmö stad

- *En långsiktig policy och ett stödjande samarbete på flera plan i måltidsverksamheterna är en del i framgångsreceptet, säger Tina Bowley.*

Mycket av hållbarhetsarbetet görs redan under själva upphandlingsprocessen. Det ska vara lätt för våra kokar att göra rätt. Genom bland annat pedagogiska märkningar i inköpslistorna underlättar vi för inköparna i verksamheterna att följa målen. Vid en målkonflikt mellan till exempel ekologiskt och klimatsmart rekommenderas i första hand ett val som uppfyller bägge målen.

- *Utbildning är receptet, menar Louise Dahl Gottberg. Där finns nyckeln för att få alla med på tåget.*

Med projektpengar från Klimatklivet kunde de satsa extra resurser på klimatet genom en omfattande utbildningssatsning. Alla har fått utbildning; kokar, kökspersonal, pedagoger och chefer. De har lagt mesta krutet

på äldreomsorgen och förskolan. Det är lättare att få små barn att äta växtbaserat än äldre. Inom äldreomsorgen fokuserade man i stället på val av mindre klimatbelastande livsmedel och att minska svinnet. Praktisk klimatsmart matlagning för kokar och kökschefer var ett viktigt sista steg i utbildningsprocessen.

- *Det handlar både om att följa upp och titta på hur vi kan utvecklas mer hela tiden, säger Tina. Vi gör ständiga utvärderingar och uppföljningar i verksamheterna samt erbjuder individuellt stöd och rådgivning. Vi har tagit fram en affisch, så de kan se hur de ska tänka när de köper in livsmedel. Till exempel vad som är bästa andrahandsvalet om produkten inte finns i tillräcklig mängd?*

Malmö har idag 70 % ekologiskt. Hur har ni lyckats komma så högt?

- *Trägen vinner, säger Tina. Vi har ju jobbat med detta*

länge. 2010 kom policyn. Vi har hela tiden haft politiskt förankrade mål. Vi har fantastiska upphandlare på livsmedelssidan och eldsjälarna i köken. De brinner för detta.

Vad är ert tips till kommuner och regioner som vill bli lika klimatsmarta som Malmö?

- *Den positiva kommunikationen. Att prata om att öka i stället för att minska och att visa hur viktiga alla är. Tillsammans når man de långsiktiga förändringarna, menar Louise.*

- *Det är att komma i gång och prioritera uppföljningen av sina målsättningar. Sätta mål och delmål, följa utvecklingen och göra utvärderingar, menar Tina.*

Det bortglömda matsvinnet

Vi pratar mycket om matsvinn i dag men sällan om vår faktiska överkonsumtion av mat, det metaboliska matsvinnet. Men vad innebär det egentligen? Ekomatcentrum har pratat med Niina Sundin, doktorand vid SLU, som forskar på området.

Vilka är de främsta orsakerna till vår överkonsumtion av mat idag?

– Numera lever vi i en miljö som tyvärr inbjuder till överkonsumtion av mat. Mat och dryck finns att köpa på allt fler ställen dygnet runt. De livsmedel och måltider som erbjuds är dessutom ofta näringsfattiga men energirika, vilket gör att vi snabbt och lätt får i oss mycket kalorier. Även storleken på portioner och tallrikar som maten serveras på är i dag större än de var för några decennier sedan.

– Samtidigt rör vi på oss allt mindre, vilket också spelar roll. Den tekniska utvecklingen har gjort det möjligt för oss att leva på ett sätt som inte kräver lika mycket fysisk aktivitet som tidigare. Detta fenomen sker världen över, när låg- och medelinkomstländerna klättrar upp på inkomststegen.

Du har forskat på miljö- och klimatpåverkan av det metaboliska matsvinnet i Sverige - vad har du kommit fram till där?

– De uppskattade utsläppen av växthusgaser från det metaboliska matsvinnet uppgick till 1,2 megaton CO₂e per år, vilket

motsvarar cirka 2 % av den totala klimatpåverkan i Sverige och 10 % av den livsmedelsrelaterade klimatpåverkan.

Varför är det här viktigt att ta hänsyn till?

– Jag ser det som en ytterligare kunskapspusselbit till helhetsbilden av ett hållbart livsmedelssystem. Policymässigt behandlas överkonsumtion av mat till största del som en folkhälsofråga, vilket det inte enbart är och som visas av vårt studieresultat.

Vad kan vi göra för att arbeta mer med den här typen av svinn?

– Insatser på samhällsnivå behövs, som bidrar till att skapa hälsofrämjande och miljömässigt hållbara livsmiljöer, både för matvagnar och fysisk aktivitet. Barn anses vara en särskilt sårbar grupp och insatser för att bromsa ökningen av övervikt och fetma hos barn är viktiga. Exempelvis pedagogiska måltider i förskolor och skolor skulle kunna vara ett sätt att jobba med det. Men jag har också sett förslag på avskaffande av moms på grönsaker och rotfrukter samt sockerskatt eller förbud på reklam för ohälsosamma livsmedel som är riktad till barn.

Har du något tips till de som arbetar med offentliga måltider?

– Att lägga fokus på att servera näringsrik mat, som är lagad på

Niina Sundin, doktorand vid SLU

ett sätt som främjar hög acceptans bland målgruppen. Offentliga måltider ska vara näringsrika och hamna i magen i stället för soptunnan. Bra samarbete med både kökspersonal och skolor kan vara framgångsfaktorer.

METABOLISKT MATSVINN

All mat och dryck som konsumeras utöver kroppens fysiologiska behov betraktas som matsvinn, alltså metaboliskt matsvinn.

Enligt Niinas forskningsresultat rör det sig om 480 – 710 kiloton metaboliskt matsvinn per år. Det är en mängd som överskrider det totala hushållsmatsvinnet som idag ligger på cirka 430 kiloton per år.

Magnihill

Säsong året om med Magnihills frysta ekologiska svenska produkter

100% ekologiska produkter från Sverige:

33711 Ärtor

33747 Pyttrotfrukter

33790 Rödbeta

33787 Gulbeta

33788 Sockerbeta

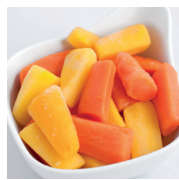
33710 Morot skivad

33741 Kålrot

33745 Wokgrönsaker

33733 Morotsmix

33789 Palsternacka

33705 Morot strim

33780 Potatis till mos

33629 Lingon

33625 Blåbär

33791 Jordärtskocka

33735 Rotfrukter

Gården i familjen sedan 1957

Magnihill ligger i Skåne och är ett svenskt familjeföretag sedan 1957. Vi odlar, producerar och importerar frysta grönsaker, frukter och bär. I nära samarbete med våra producenter, i Sverige och i andra länder, tar vi fram produkter med fokus på ekologiskt. Magnihill KRAV-certifierades 1994.

Nyhet! Vegetarisk pytt i panna: 33747 Pyttrotfrukter svenska KRAV

Krokiga morötter fungerar lika bra att frysa som de raka. Det bästa med djupfrost är att tiden stannar i frysen och råvaran vaknar till liv i sitt allra bästa skick när den tillagas.

Recept, inspiration & fullständig sortimentslista: www.magnihill.se

Leif Olausson - Försäljningsansvarig Foodservice - leif@ekologiskasaljbolaget.se - 0703 990678

Magnihill AB, Hjortvägen 61, 253 55 Möarp - info@magnihill.se - 042 329880

GÄVLEBORG

Bollnäs	
Gävle	52%
Hofors	
Hudiksvall	28%
Ljusdal	
Nordanstig	23%
Ockelbo	45%
Ovanåker	17%
Region	
Gävleborg	41%
Sandviken	31%
<u>Söderhamn</u>	<u>19%</u>
	38%

HALLAND

Falkenberg	31%
Halmstad	26%
Hylte	9%
Kungsbacka	30%
Laholm	12%
Region Halland	30%
<u>Varberg</u>	<u>34%</u>
	28%

JÄMTLAND

Berg	
Bräcke	21%
Härjedalen	19%
Krokom	21%
Ragunda	20%
Region Jämtland	
Härjedalen	26%
Strömsund	
Åre	46%
<u>Östersund</u>	<u>40%</u>
	33%

JÖNKÖPING

Aneby	
Eksjö	15%
Gislaved	31%
Gnosjö	49%
Habo	29%
Jönköping	26%
Mullsjö	12%
Nässjö	
Region	
Jönköping	58%
Sävsjö	23%
Tranås	19%

Vaggeryd	34%
Vetlanda	9%
<u>Värnamo</u>	<u>22%</u>
	29%

KALMAR

Borgholm	
Emmaboda	24%
Hultsfred	18%
Högsby	25%
Kalmar	31%
Mönsterås	25%
Mörbylånga	
Nybro	26%
Oskarshamn	21%
Region Kalmar	31%
Torsås	33%
Vimmerby	18%
<u>Västervik</u>	<u>25%</u>
	26%

KRONOBERG

Alvesta	33%
Lessebo	31%
Ljungby	25%
Markaryd	29%
Region	
Kronoberg	51%
Tingsryd	33%
Uppvidinge	23%
Växjö	53%
<u>Älmhult</u>	<u></u>
	42%

NORRBOTTEN

Arjeplog	
Arvidsjaur	10%
Boden	24%
Gällivare	26%
Haparanda	
Jokkmokk	21%
Kalix	36%
Kiruna	27%
Luleå	24%
Pajala	17%
Piteå	11%
Region	
Norrbotten	16%
Älvsbyn	
Övertorneå	
	21%

SKÅNE

Bjuv	
Bromölla	
Burlöv	29%
Båstad	22%
Eslöv	45%
Helsingborg	43%
Hässleholm	
Höganäs	28%
Hörby	26%
Höör	31%
Klippan	4%
Kristianstad	42%
Kävlinge	37%
Landskrona	35%
Lomma	26%
Lund	68%
Malmö	70%
Osby	33%
Perstorp	34%
Region Skåne	
Simrishamn	10%
Sjöbo	
Skurup	24%
Staffanstorps	
Svalöv	25%
Svedala	38%
Tomelilla	8%
Trelleborg	21%
Vellinge	63%
Ystad	10%
Åstorp	8%
Ängelholm	26%
Örkelljunga	
<u>Östra Göinge</u>	<u>31%</u>
	47%

STOCKHOLM

Botkyrka	30%
Danderyd	28%
Ekerö	
Haninge	40%
Huddinge	36%
Järfälla	46%
Lidingö	22%
Nacka	37%
Norrälje	21%
Nykvarn	49%
Nynäshamn	41%
Region	
Stockholm	54%

BLEKINGE

Karlshamn	28%
Karlskrona	
Olofström	32%
Region Blekinge	51%
Ronneby	34%
<u>Sölvesborg</u>	<u>24%</u>
	32%

DALARNA

Avesta	18%
Borlänge	67%
Falun	30%
Gagnef	38%
Hedemora	34%
Leksand	19%
Ludvika	38%
Malung-Sälen	22%
Mora	23%
Orsa	27%
Region Dalarna	28%
Rättvik	20%
Smedjebacken	35%
Säter	33%
Vansbro	19%
<u>Älvdalen</u>	<u></u>
	35%

GOTLAND

Region Gotland	18%
Gotland	31%
	28%

Salem	37%
Sigtuna	41%
Sollentuna	26%
Solna	28%
Stockholm	49%
Sundbyberg	44%
Södertälje	62%
Tyresö	51%
Täby	19%
Upplands-Bro	40%
Upplands Väsby	30%
Vallentuna	17%
Vaxholm	35%
Värmdö	34%
<u>Österåker</u>	<u>28%</u>
	43%

SÖDERMANLAND

Eskilstuna	38%
Flen	42%
Gnesta	47%
Katrineholm	21%
Region Sörmland	40%
Nyköping	41%
Oxelösund	43%
Strängnäs	49%
Trosa	60%
<u>Vingåker</u>	<u>27%</u>
	39%

UPPSALA

Enköping	22%
Heby	26%
Håbo	33%
Knivsta	
Region Uppsala	57%
Tierp	26%
Uppsala	54%
Älvkarleby	21%
<u>Östhammar</u>	<u></u>
	46%

VÄRMLAND

Arvika	
Charlottenberg	
Eda	
Filipstad	22%
Forshaga	27%
Grums	26%
Hagfors	14%
Hammarö	21%

Karlstad	35%
Kil	25%
Kristinehamn	37%
Munkfors	19%
Region Värmland	37%
Storfors	22%
Sunne	12%
Säffle	25%
Torsby	15%
<u>Årjäng</u>	<u></u>
	28%

VÄSTERBOTTEN

Bjurholm	
Dorotea	
Lycksele	
Malå	
Nordmaling	
Norsjö	
Region Västerbotten	23%
Robertsfors	
Skellefteå	13%
Sorsele	9%
Storuman	
Umeå	25%
Vilhelmina	11%
Vindeln	
Vännäs	24%
<u>Åsele</u>	<u></u>
	19%

VÄSTERNORRLAND

Härnösand	28%
Kramfors	31%
Region Västernorrland	38%
Sollefteå	15%
Sundsvall	34%
Timrå	20%
Ånge	22%
<u>Örnsköldsvik</u>	<u>29%</u>
	30%

VÄSTMANLAND

Arboga	
Fagersta	
Hallstahammar	41%
Kungsör	33%
Köping	33%
Norberg	

Region Västmanland	41%
Sala	27%
Skinnskatteberg	20%
Surahammar	26%
Västerås stad	53%
	42%

VÄSTRA GÖTALAND

Ale	34%
Alingsås	
Bengtsfors	19%
Bollebygd	50%
Borås	41%
Dals-Ed	21%
Essunga	37%
Falköping	21%
Färgelanda	18%
Grästorp	31%
Gullspång	
Göteborg	40%
Götene	15%
Herrljunga	40%
Hjo	21%
Härryda	27%
Karlsborg	24%
Kungälv	27%
Lerum	
Lidköping	34%
Lilla Edet	
Lysekil	23%
Mariestad	11%
Mark	22%
Mellerud	19%
Munkedal	
Mölndal	32%
Orust	60%
Partille	26%
Skara	16%
Skövde	24%
Sotenäs	24%
Stenungsund	29%
Strömstad	29%
Svenljunga	37%
Tanum	47%
Tibro	21%
Tidaholm	24%
Tjörn	37%
Tranemo	38%
Trollhättan	29%
Töreboda	25%

Uddevalla	28%
Ulricehamn	48%
Vara	23%
Vårgårda	32%
Vänersborg	21%
Västra Götalands-regionen	46%
Åmål	24%
<u>Öckerö</u>	<u>29%</u>
	34%

ÖREBRO

Askersunds	30%
Degerfors	36%
Hallsberg	29%
Hällefors	25%
Karlskoga	36%
Kumla	31%
Laxå	32%
Lekeberg	40%
Lindesberg	
Ljusnarsberg	21%
Nora	24%
Region Örebro län	46%
Örebro	71%
	51%

ÖSTERGÖTLAND

Boxholm	
Finspång	38%
Kinda	29%
Linköping	31%
Mjölby	23%
Motala	46%
Norrköping	37%
Region Östergötland	52%
Söderköping	35%
Vadstena	21%
Valdemarsvik	33%
Ydre	26%
Åtvidaberg	26%
<u>Ödesög</u>	<u>11%</u>
	36%

**Den kommun eller region som hade högst andel ekologiska inköp i respektive län.*

Örebro län vinner Länsekoligan

Grattis till Örebro län som toppar Länsekoligan för fjärde året i rad!

I Länsekoligan summeras alla ekologiska inköp i länets kommuner och regioner. En hög svarsfrekvens i ett län ger ett bättre resultat än om det bara är enstaka kommuner som lämnat in sina ekosiffror till Ekomatcentrum.

Västerbottens län har den lägsta svarsfrekvensen kombinerat med låga inköp av ekologiska livsmedel, vilket resulterat i jumboplatsen.

Örebro län har minskat den genomsnittliga andelen ekologiska livsmedelsinköp från 48 % till 47 % under 2021. Svarsfrekvensen i år hade dock minskat från 100 % förra året till 83 %.

Stockholm hamnar på andra plats följt av Södermanland och Skåne på tredje respektive fjärde plats. Skåne tappade mycket från året innan, beroende på låg svarsfrekvens i år. Även de båda ökade något jämfört med 2020. Även Kronoberg och Västmanland har ökat 1 % vardera och ligger över 40 % ekologiska inköp.

Längst ner på listan finns några av de nordligaste länen. Både Västerbotten, Norrbotten och Kalmar har minskat beroende på en låg svarsfrekvens. På sid 16 och 17 framgår vilka kommuner och regioner som svarat i år.

ATRIA FÖR EN HÅLLBAR FRAMTID!

Product People Planet

Lithells

7220 Nötmiddagskorv med morot, strimlad, eko 9%, Fri från 2x2,5 kg/krt

DAGENS RÄTT GRÖNT

800640 Krispiga ärtbites 20 g/st, 4 kg/krt

DAGENS RÄTT FISK

1598 Torskefilet med ekologisk panad 50g, MSC 5 kg/krt

Läs mer på www.atriafoodservice.se

ATRIA

Nr	Län	Eko %
1	Örebro	51
2	Stockholm	42
3	Södermanland	39
4	Skåne	37
5	Uppsala	36
5	Kronoberg	36
7	Östergötland	34
8	Dalarna	33
9	Västra Götaland	32
10	Västmanland	31
11	Västernorrland	30
12	Halland	28
12	Region Gotland	28
12	Gävleborg	28
15	Blekinge	27
16	Jämtland	25
17	Jönköping	22
17	Värmland	22
17	Kalmar	22
20	Norrbotten	16
21	Västerbotten	7

Vi har viktat resultatet av inrapporterade ekosiffror för varje län utifrån svarsfrekvens för att skapa en så rättvis rangordning som möjligt mellan länen.

Eko och lokalt går hand i hand

Rebecka Milestad, docent och forskare på KTH

Foto: Fredrik Persson

Idag finns det inte någon enhetlig definition av vad som är lokalt producerad mat, därför är det också viktigt att vara tydlig med vad vi pratar om när vi pratar om lokalt. Det menar Rebecka Milestad, docent och forskare på KTH, som även arbetar på EPOK (Ekologisk produktion och konsumtion) vid SLU.

Så vad är det då egentligen vi menar när vi pratar om lokalproducerat?

-Ja det är inte så tydligt idag, men det går att dela upp det i tre olika saker:

1. **Avståndet** från konsumtionen till produktionen, dvs. det geografiska området inom vilket man håller sig. Till exempel att morötterna är lokala om jag som äter dem är nära.
2. **En viss region och ett slags identitetsskapande**, att det här är typiskt småländska morötter som är lokalt från Småland men jag kanske äter dem i Stockholm.
3. **En relation** mellan den som producerat och den som äter. Att det finns någon slags kunskap, kontakt eller ett ansikte bakom den här moroten som gör att man kan prata om lokalt eller närodlat.

-Ibland menar vi alla tre sakerna samtidigt och ibland är det bara en av dem.

-Oavsett vilken definition man använder av lokalt så kan en produkt vara både ekologisk och lokal samtidigt. Det ena förutsätter inte det andra men det finns heller inga motsättningar dem emellan, berättar Rebecka.

På vilket sätt relaterar ekologiskt och lokalt till varandra?

-Lokalt talar om avståndet eller en relation, medan ekologiskt är ett produktionssystem som är styrt av regelverk och därmed också lätt att definiera. Det är olika saker som vi ska hålla isär. Men lokalt är också centralt inom ekologiskt. Här finns en hög ambition att använda lokala resurser och ekosystemtjänster i stället för insatsmedel.

-Dessutom säljs ofta ekologiskt på en lokal marknad för att kunna kommunicera direkt med konsumenter, för att förklara de mervärden som finns med ekologiskt och varför det till exempel är dyrare.

Varför är det viktigt att hålla isär begreppen?

-Ett problem är att vi ofta blandar ihop lokalt med andra värderingar. Som att lokalt också betyder småskaligt, hantverksmässigt och hållbart. De kan absolut överlappa varandra, men det finns ingenting som säger att det är så. Om det är avståndet man menar med lokalt då behöver det framgå. Men då behöver man även fråga sig vart gränsen går för vad jag räknar som lokalt. Om moroten är producerad nära konsumenten, men diesel, utsädet och

konstgödseln som använts för att producera moroten är importerat, är den fortfarande lokal då? Vad är nära och vad är långt bort? Eller är mjölken lokal om korna äter soja från Brasilien?

Idag ser vi en trend där många kommuner monterar ner ekomål till förmån för lokalproducerat i stället för att låta dem samverka. Det är många begrepp och mål att hålla koll på i arbetet mot mer hållbara måltider.

"Det är en väldigt vanlig missuppfattning, att produktionen på en gård är hållbar bara för att den är nära." Rebecka

Hur kan vi förhålla oss till dessa på bästa sätt?

-Det är lätt att tänka att lokalt också är hållbart, att vi då kan strunta i ekomålen och bara köpa lokalt i stället. Det finns såklart värden i att vara nära sin lokala produktion. Det kan ge en slags kontroll, en kontakt och relation. Men att det är ett kortare transportavstånd av maten behöver inte betyda att det är mer miljövänligt. Det är en väldigt vanlig missuppfattning tyvärr, att produktionen på en gård är hållbar bara för att den är nära.

-Men det är krångligt, speciellt när vi ofta vill ha en sak i taget att tänka på. Men om man identifierar vad som är bra med eko, lokalt, klimatsmart med mera. Då kan det vara olika storheter som man kan sätta bredvid varandra. Ibland överlappar de, och ibland är det lite olika val man måste göra beroende på vilken slags hållbarhet vi pratar om. Det finns värden med alla, men i grunden så går de hand i hand.

Resultat statliga verksamheter 2021

Ekomatcentrum har uppdraget att samla in statistik avseende ekologiska inköp i offentlig sektor. Sedan 2018 gäller det även statliga verksamheter. I år har 30 statliga verksamheter besvarat enkäten om ekologiska inköp.

Merparten av de statliga verksamheterna bedriver inte någon måltidsverksamhet. De köper främst kaffe, te, frukt och fikabröd.

Mål och ambitioner

Vi har frågat om ekologiska mål och tidplaner. Det var 73 % som uppgav att de har ett beslut eller mål för ekologiska inköp. Resterande 23 % hade inget mål och en

verksamhet uppgav att det var oklart om ett ekomål fanns.

Ambitionerna varierar stort i de statliga verksamheterna, målen varierade från 20 % ekologiskt till 100 %.

"Drygt hälften av verksamheterna uppgav att de planerar att öka inköpen av ekologiskt under kommande år"

Andel ekologiskt av totala inköp

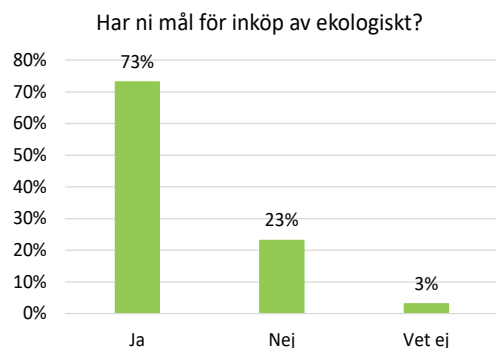
Ett flertal verksamheter hade svårigheter med att få fram statistik över sina livsmedelsinköp. Påfallande många saknade möjlighet att särredovisa inköpen av ekologiskt, bland annat Jordbruksverket och SLU (Sveriges Lantbruksuniversitet).

Många av respondenterna lämnade uppgifter för delar av statistiken för sina livsmedelsinköp.

SLU har inga antagna mål om andel inköp av ekologiskt och man anger att det idag inte finns några planer på att följa upp hur mycket som köps in.

Naturvårdsverket har inte antagit något procentmål för andel inköp av ekologisk mat och har heller inte uppgivit hur stor andel ekologiskt som köps in. Enligt de interna matrekommendationerna nämns ekologiskt bara vid ett tillfälle: "Vi rekommenderar att du också frågar restaurangen/konferensanläggningen om de kan erbjuda ekologisk, närproducerad och säsongsbetonad mat, för att ytterligare främja en hållbar måltid."

Jordbruksverket gav 2018 Ekomatcentrum i uppdrag att årligen följa upp andelen ekologiska livsmedelsinköp hos statliga verk och myndigheter. Jordbruksverket själv uppgav att de inte har möjlighet att följa upp andelen ekologiskt.

Andel ekologiska inköp i några statliga verksamheter

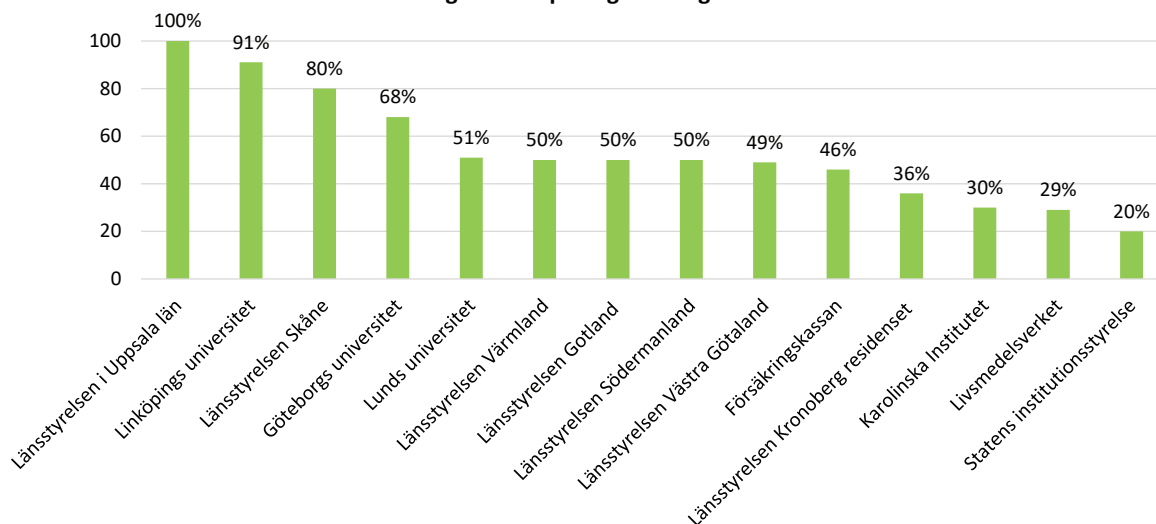

Diagram. Andelen ekologiskt av totala inköp hos statliga verk och myndigheter 2021.

Målsamverkan mest hållbart

Offentlig sektor har länge varit ledande vad gäller ekologiska livsmedelsinköp i Sverige. De nationella ekomålen har haft betydande inverkan på utvecklingen av ekologiskt i offentlig sektor.

Sedan det första nationella målet lanserades 2006 har en majoritet av kommuner och regioner runt om i hela landet satt egna lokala ekomål eller följt det nationella. Som mest hade 88 % av landets kommuner och regioner ett eget ekomål. Ekomatcentrums statistik visar att ekomålen driver inköpen av ekologiskt. Höga ekomål leder till höga ekoinköp.

Ekomatcentrum följer utvecklingen av ekologiskt i offentlig sektor sedan 1999 och kunde notera att ekoinköpen under 2020 för första gången på många år minskade i landets kommuner och regioner. Samtidigt som andelen eko minskat, har målkonflikterna ökat. I takt med att nya områden för hållbarhet uppmärksammas, har flera kommuner och regioner valt att flytta fokus från ekologiskt till andra målområden såsom närproducerat och klimatsmart.

Statistik från Ekomatcentrum visar att det är direkt kontraproduktivt att dra ner på ekologiskt om det är en ökad inhemsk matproduktion som är målet. När offentlig sektor köper ekomat, visar statistiken att de också får en högre andel svenskt, eftersom det finns gott om svenska ekologiska råvaror som mejeriprodukter, rotsaker och kött. Svenskt och ekologiskt är i själva verket mer lokalt, eftersom ekojordbruket är mindre beroende av importerade insatsvaror såsom kemikalier och konstgödsel. Kommuner och regioner som har en hög andel ekologiskt uppvisar även ett framgångsrikt arbete med minskade klimatutsläpp.

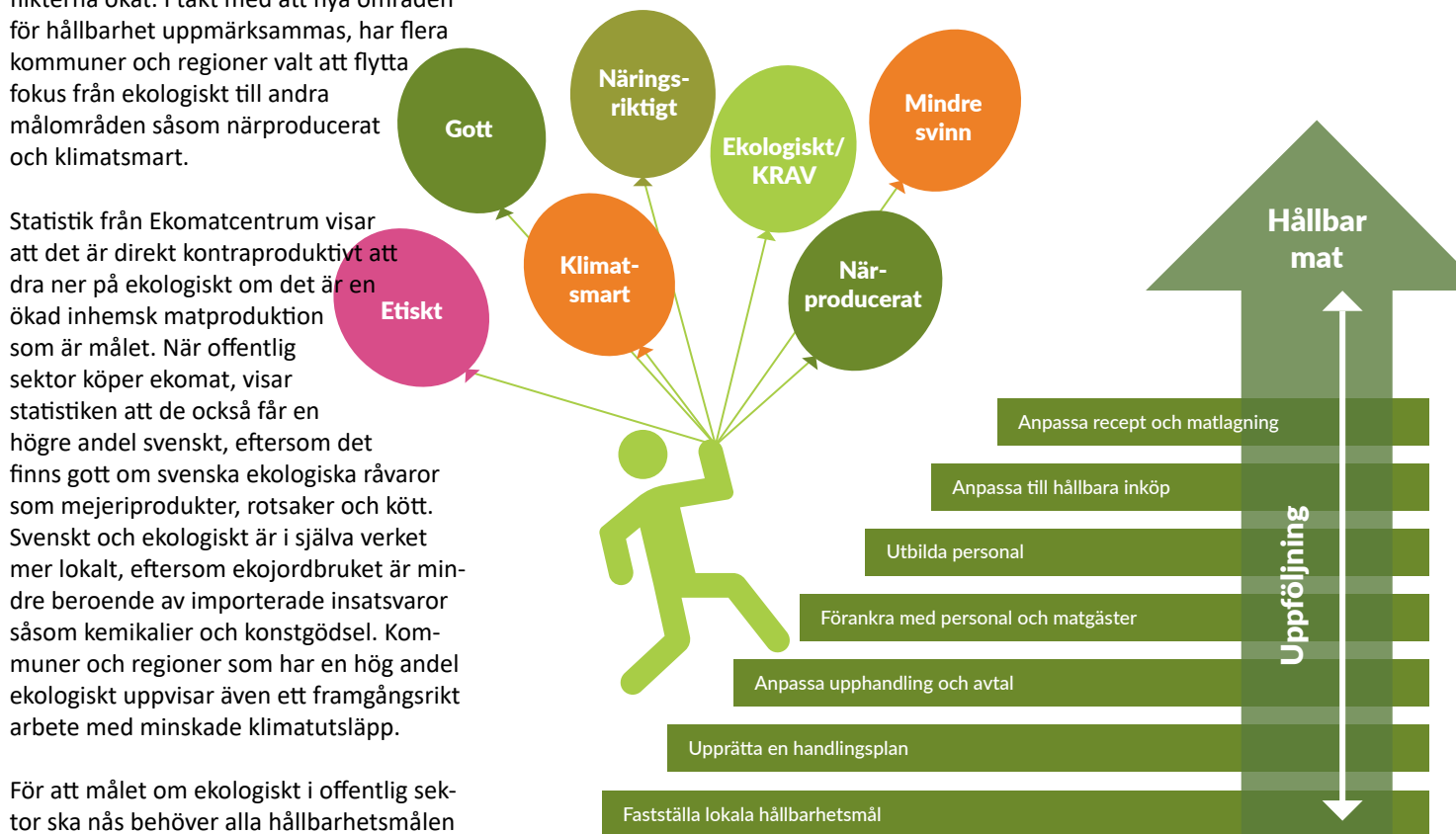
För att målet om ekologiskt i offentlig sektor ska nås behöver alla hållbarhetsmålen

samverka i stället för att, såsom utvecklingen är idag, konkurrera. Genom att exempelvis servera mer näringsriktig, svensk och ekologisk växtbaserad mat kan flera mål uppfyllas och tillsammans bidra till en hållbar offentlig måltidsverksamhet i Sverige. Ett hållbarhetsmål är mest hållbart i samverkan med ett eller flera andra hållbarhetsmål. Att bara köpa svenskt eller vegetariskt räcker inte för att vara hållbar, varken för miljö, klimat, hälsa eller ekonomi. Däremot är det hållbart om man låter alla målen samverka. Gärna med utgångspunkt i det ekologiska målet.

Genom att låta alla hållbara mål samverka kan en komplett hållbar måltid serveras. Den miljöanpassas och bidrar till ökad biologisk mångfald genom en hög andel ekologiskt. Den klimatanpassas genom en högre andel vegetabilier

och den blir mer näringsriktig och hälsosam genom att minska på den animaliska proteindelen och öka på den växtbaserade. Det finns ekonomiskt utrymme att köpa dyrare ekologiska livsmedel genom att minska onödigt svinn och att delvis ersätta dyrt animaliskt protein med betydligt billigare växtbaserat. Det är viktigt att inte glömma bort det etiska perspektivet, importerade livsmedel bör vara både rättvisemärkt såväl som ekologiskt.

Sammanfattningsvis är målsamverkan helt central för att nå målet 60 % ekologiskt till 2030. I rapporten Hållbara måltider genom målsamverkan presenterar Ekomatcentrum en trappstegsmodell för hur man kan skapa en hållbar måltidsverksamhet och samtidigt nå det nationella ekomålet i offentlig sektor.

Ekomatcentrums medlemmar 2022

Kommuner och regioner

Borlänge
Ekerö kommun
Eslövs kommun
Gnesta kommun
Gävle kommun
Hallstahammars kommun
Huddinge kommun
Hägersten-Älvsjö stadsdel
Järfälla
Karlskrona kommun
Kristianstad kommun
Lunds kommun
Motala kommun
Nacka kommun
Nybro kommun
Nykvarns kommun
Orust kommun
Oxelösunds kommun
Region Kronoberg
Region Stockholm
Region Värmland
Ronneby kommun
Sandvikens kommun
Sigtuna kommun
Stenungsunds kommun
Strängnäs kommun
Sundbyberg stad
Södertälje kommun
Tingsryds kommun
Trosa kommun
Tyresö kommun
Uppsala kommun
Varbergs kommun
Vaxholm stad
Vellinge kommun
Växjö kommun
Örebro kommun

Ekomatcentrums vänner

Guldvänner

KRAV
Kronfågel AB
Magnihill AB
Matilda Foodtech
Midsona

Gröna vänner

Ahlström Factory
Ekologiska Säljbolaget
Fazer Bageri AB
Frebaco kvarn
Lantmännen Cerealia AB
Martin & Servera
Menigo Foodservice AB
Oh Mungood
Saltå Kvarn AB
Säljpartner Häll & Co

Företag & organisationer

Alt Grönt i Vallentuna AB
Atria Sweden AB
Biodynamiska Produkter
Ekologiska Lantbrukarna
Föreningen Ekokoockar
Handla Hållbart
Melins lamm
Natessen AB
NOFF, Nordic Organic Food Fair
Organic Sweden
RKA – Rådet för främjandet av kommunala analyser
Skånemejerier
Solmarka Gårdsbageri

Eko-Mat Centrum

